

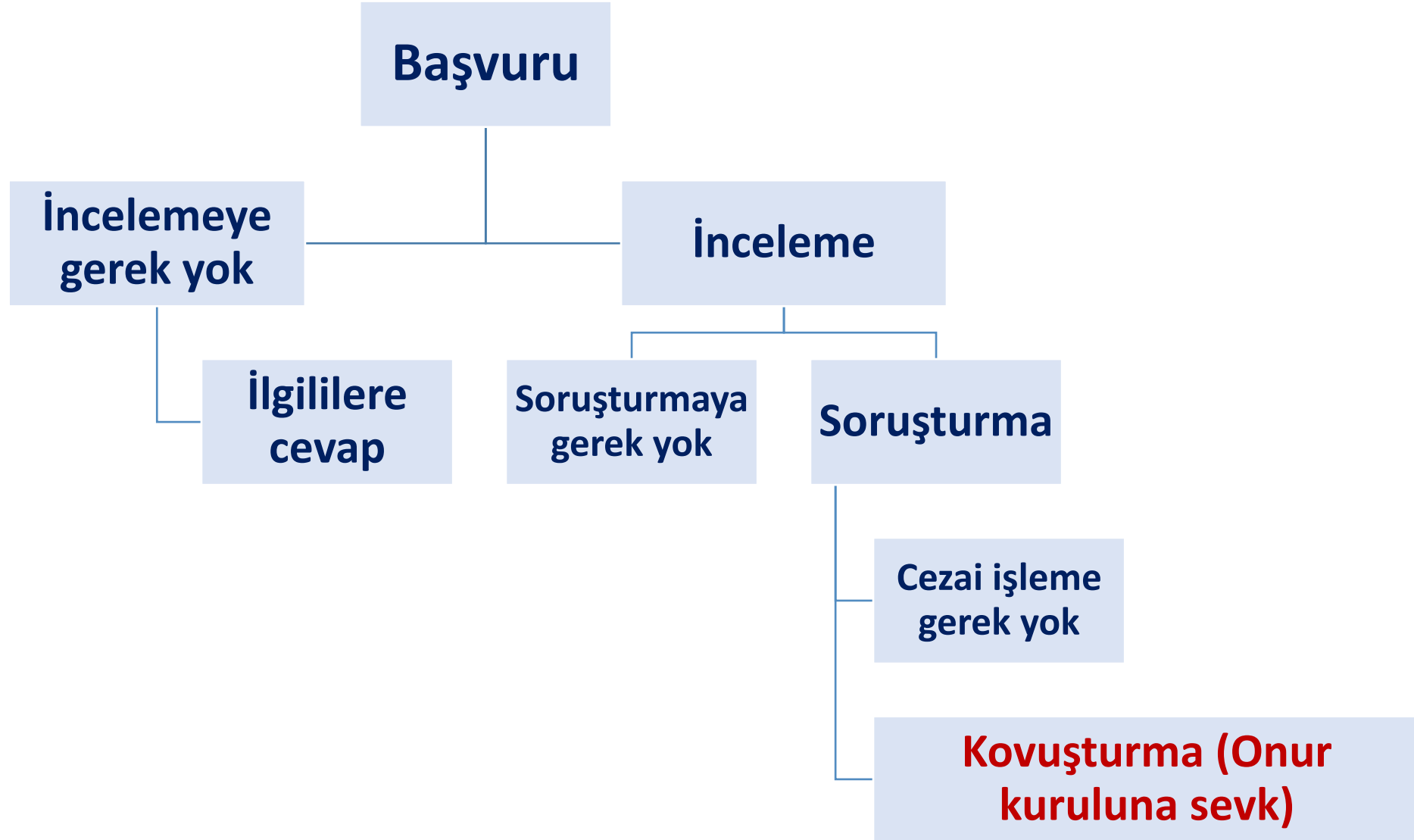
Medikolegal Açıdan İy Hekimlik
Tıbbi Uygulama Hataları
İstanbul Tabip Odası Deneyimi

Nergis Erdoğan

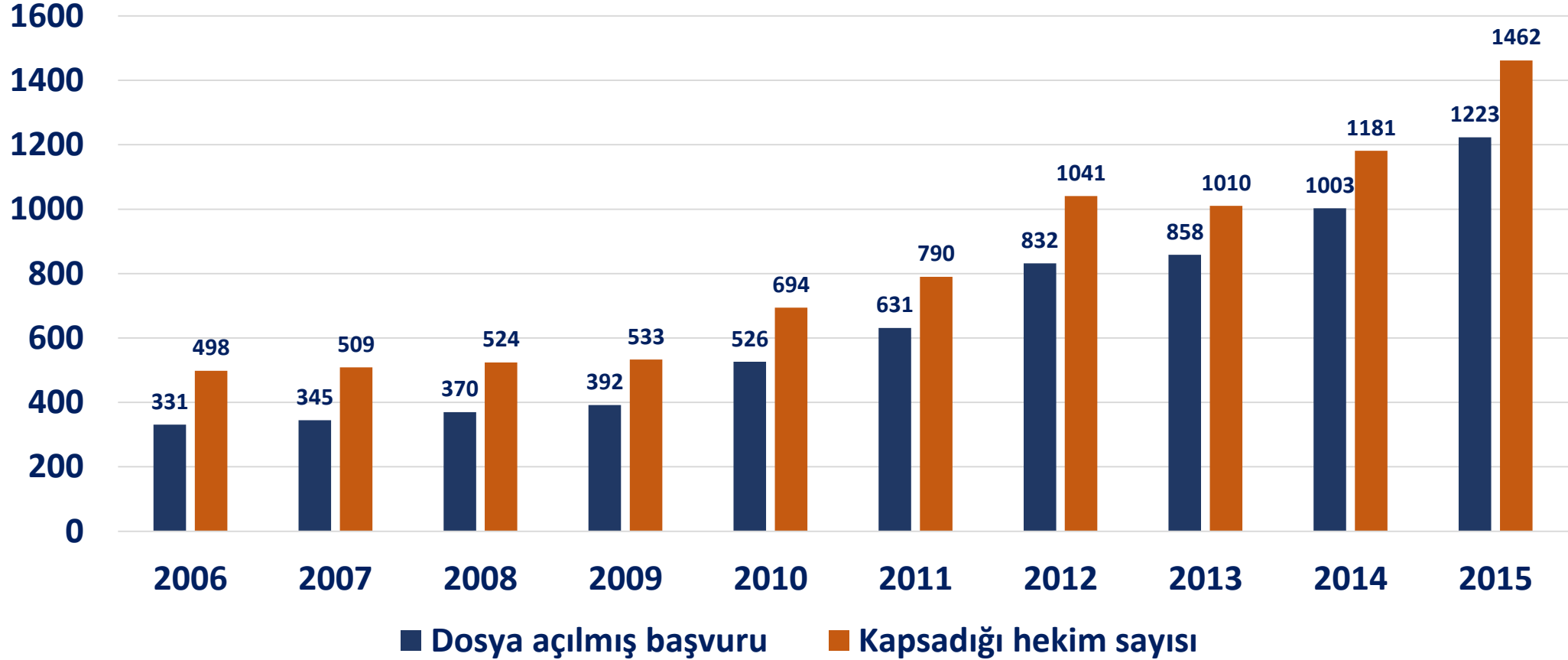
Sunum Planı

- **Hekimlik Uygulamaları işlem akışı**
- **Son on yıllık başvuruların değerlendirilmesi**
- **Son on yılda Onur Kuruluna gelen başvuruların ve cezaların değerlendirilmesi**
- **Cezalar ve türlerinin dağılımı**
- **Cezaların uzmanlıklar arasında dağılımları**
- **Şikayet nedenleri**
- **Sonuç**

Disiplin Soruşturması ve Kovuşturmasında Yöntem

İTO Hekimlik Uygulamaları Bürosuna Başvuru

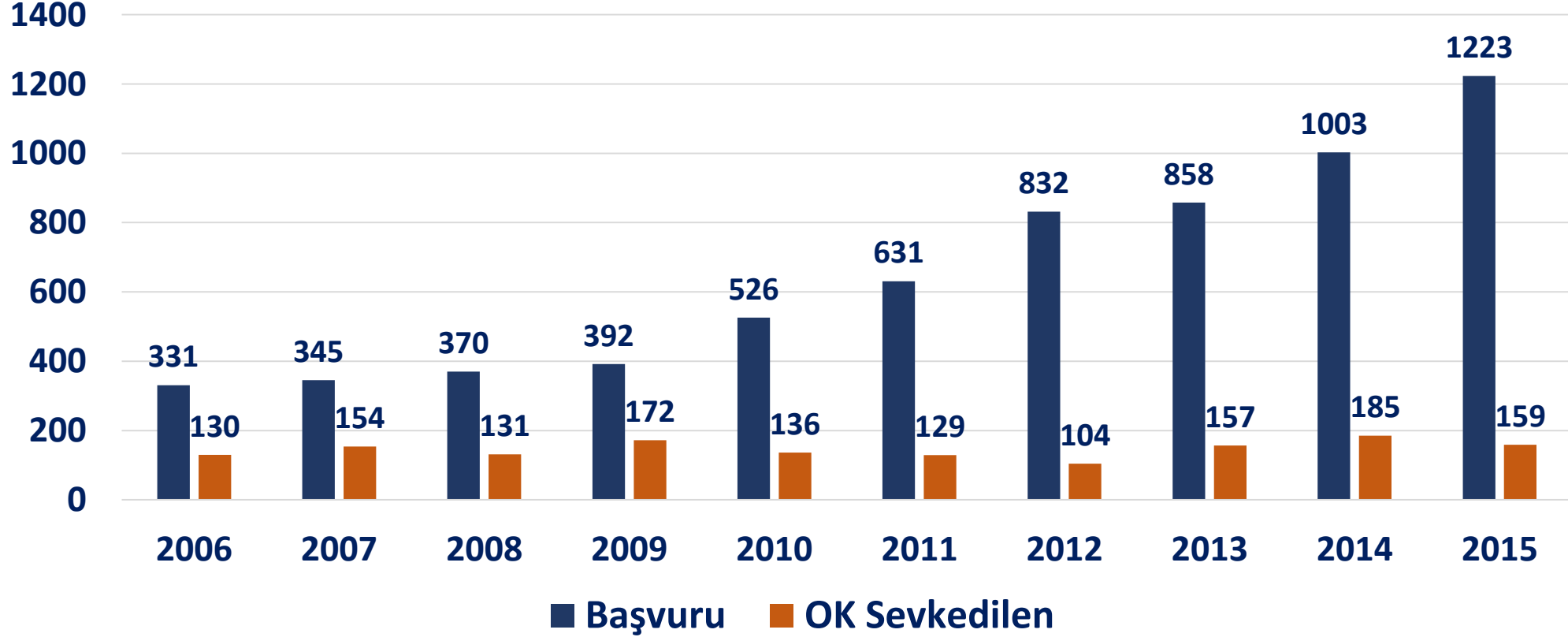

2006-2015 yılları arasında dört kata varan bir artış var

SABİM, BİMER, CİMER kuruluşu ile ilişkili görünüyor

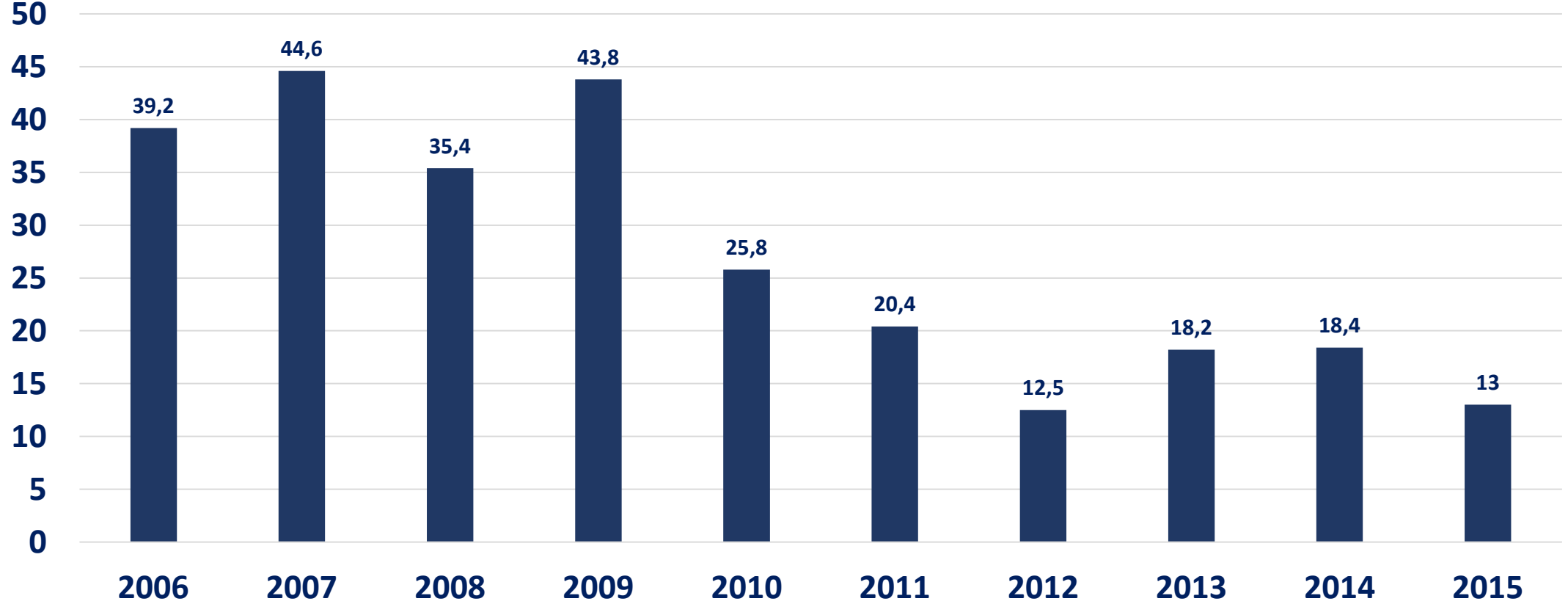
2015 itibariyle İstanbul'da hekimlerin %5'i şikayete maruz kalıyor

Başvuru/ Onur Kuruluna (OK) sevk edilen dosya sayıları

Başvuru artışına rağmen OK sevk edilen dosya sayısında büyük değişiklik yok
Başvuruların ortalama %22'si OK'na sevk ediliyor

Başvuru/ OK Sevkedilen (%)

Başvuru arttıkça Onur Kuruluna sevk oranı azalıyor
Ciddiyet düzeyi düşük başvurular artıyor
SABİM ne kadar işe yarıyor? Hekimlerde kaygı artışı!

Şikayet Başvurusu yapılan uzmanlıklar

- Adli Tıp
- Aile Hekimliği
- Anesteziyoloji ve Reanimasyon
- Bakteriyoloji ve Enfeksiyon Hastalıkları
- Beyin ve Sinir Cerrahisi
- Biyokimya e Klinik Biyokimya
- Çocuk Sağlığı Ve Hastalıkları
- Dermatoloji
- Fiziksel Tıp Ve Rehabilitasyon
- Genel Cerrahi
- Göğüs Hastalıkları Ve Tüberküloz
- Göz Hastalıkları
- İç Hastalıkları
- Kadın Hastalıkları Ve Doğum
- Kalp Ve Damar Cerrahisi
- Kardiyoloji
- Nöroloji
- Ortopedi ve Travmatoloji
- Plastik ve Rekonstrüktif Cerrahi
- Pratisyen
- Radyoloji
- Ruh Sağlığı ve Hastalıkları
- Üroloji
- Acil Tıp
- KBB
- Patoloji
- Neonataloji
- Histoloji
- Farmakoloji
- Çocuk Cerrahisi
- Fizyoloji
- Çocuk Psikiyatri
- Göğüs Cerrahisi
- Halk Sağlığı

Cezalar

Tıbbi Uygulama Dışı

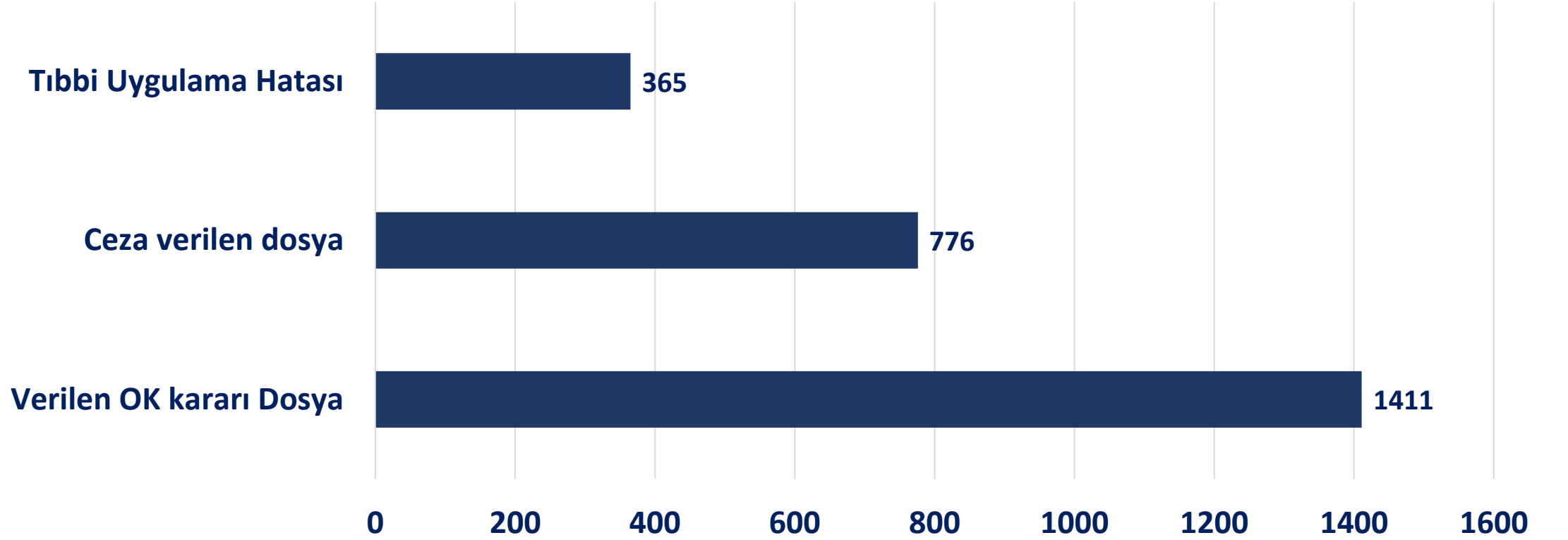
- Bildirimsiz serbest hekimlik yapmak
- Birden fazla yerde serbest hekimlik yapmak
- Cinsel taciz
- Çalışma izni olmayan yabancı uyruklu hekim çalıştırmak
- Gerçek dışı rapor ve /veya belge düzenlemek
- Hastalardan haksız kazanç sağlamak
- Hasta haklarına saygı göstermemek
- Hasta yönlendirmek,
- Hekimliğe yakışmayan davranış
- Reklam
- Asgari ücret ihlali
- Tabela yönetmeliğine uymamak
- Tıbbi etik ihlali yapmak
- Meslektaşlarına iyi davranmamak
- Meslektaşını zemmetmek

Tıbbi Uygulama Hataları

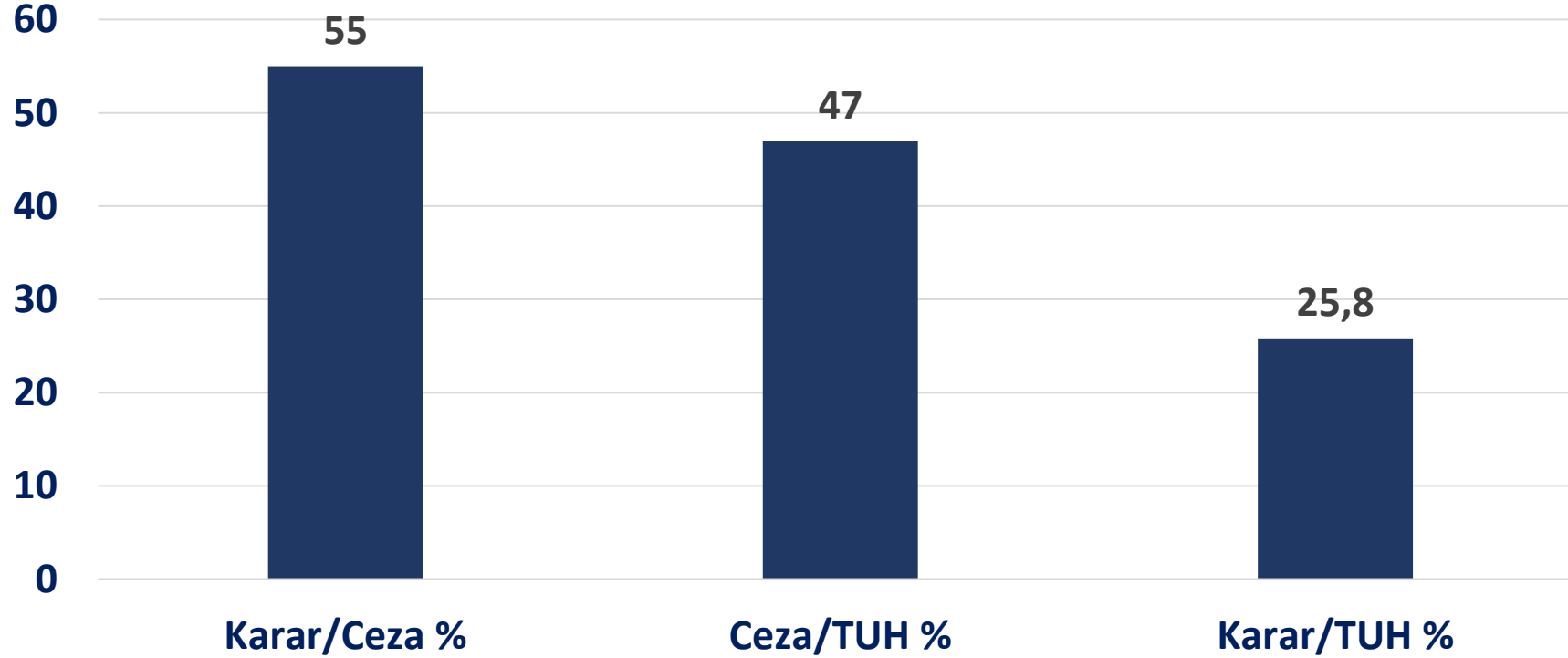
- Sağlık hizmeti sunumu nedeniyle ortaya çıkan hatalar
- Bilgisizlik, deneyimsizlik ya da ilgisizlik nedeni ile bir hastanın zarar görmesi, hekimliğin kötü uygulanması

OK Kararları/Ceza sayıları

OK Kararları arasında Ceza verilen dosya oranı (%)
Cezalar arasında Tıbbi Uygulama hataları oranı (%)

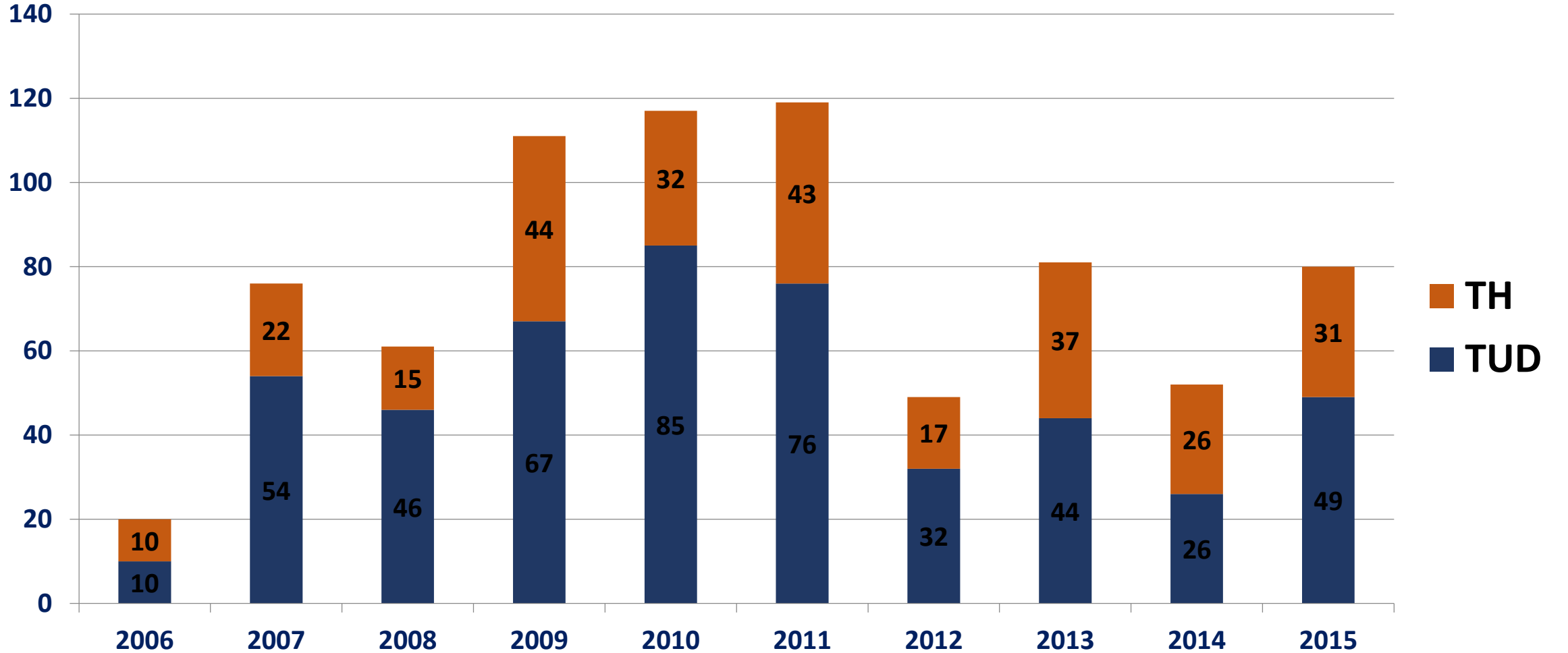
Kararların %55'i ceza ile sonuçlanıyor

%45 cezai işleme gerek yok

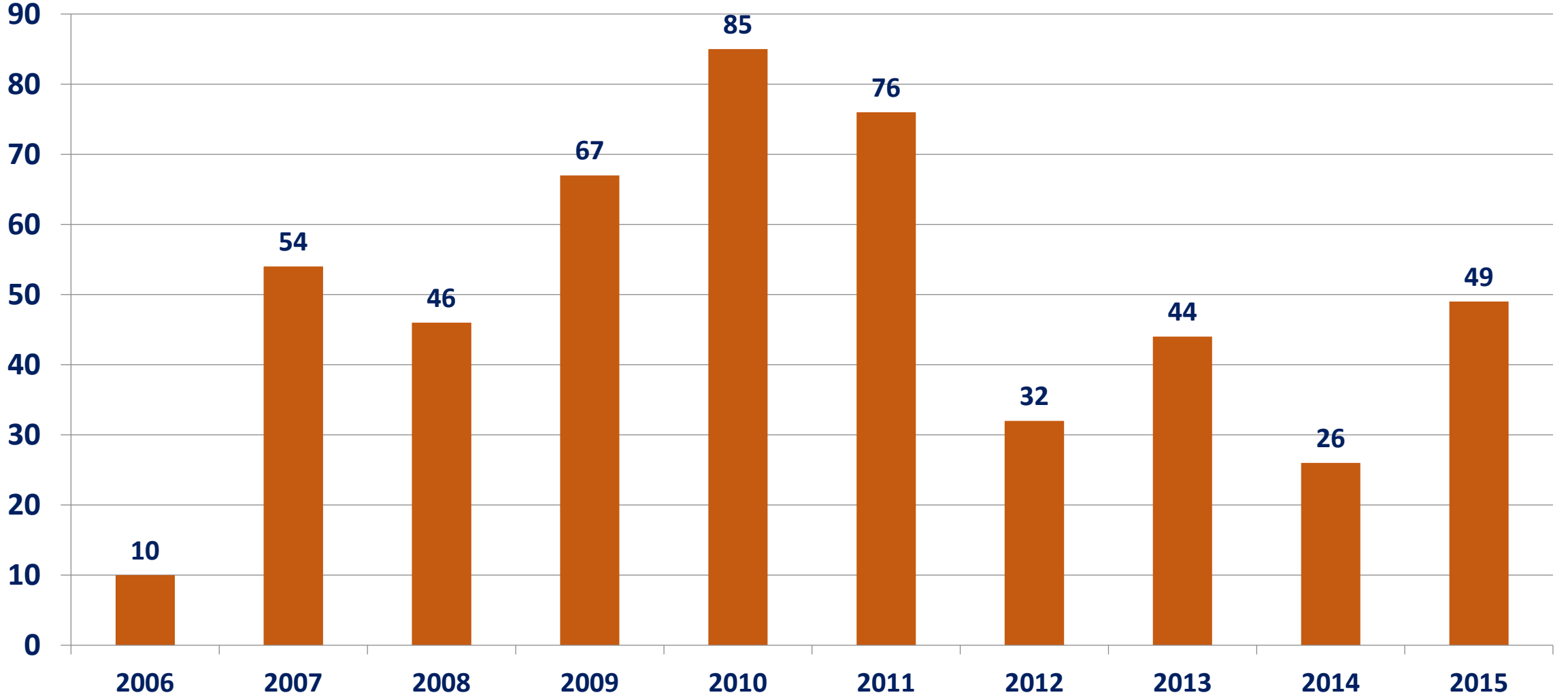
Cezaların %47'si Tıbbi uygulama hatası nedeniyle

Toplam kararlar arasında %25'i Tıbbi uygulama hatası

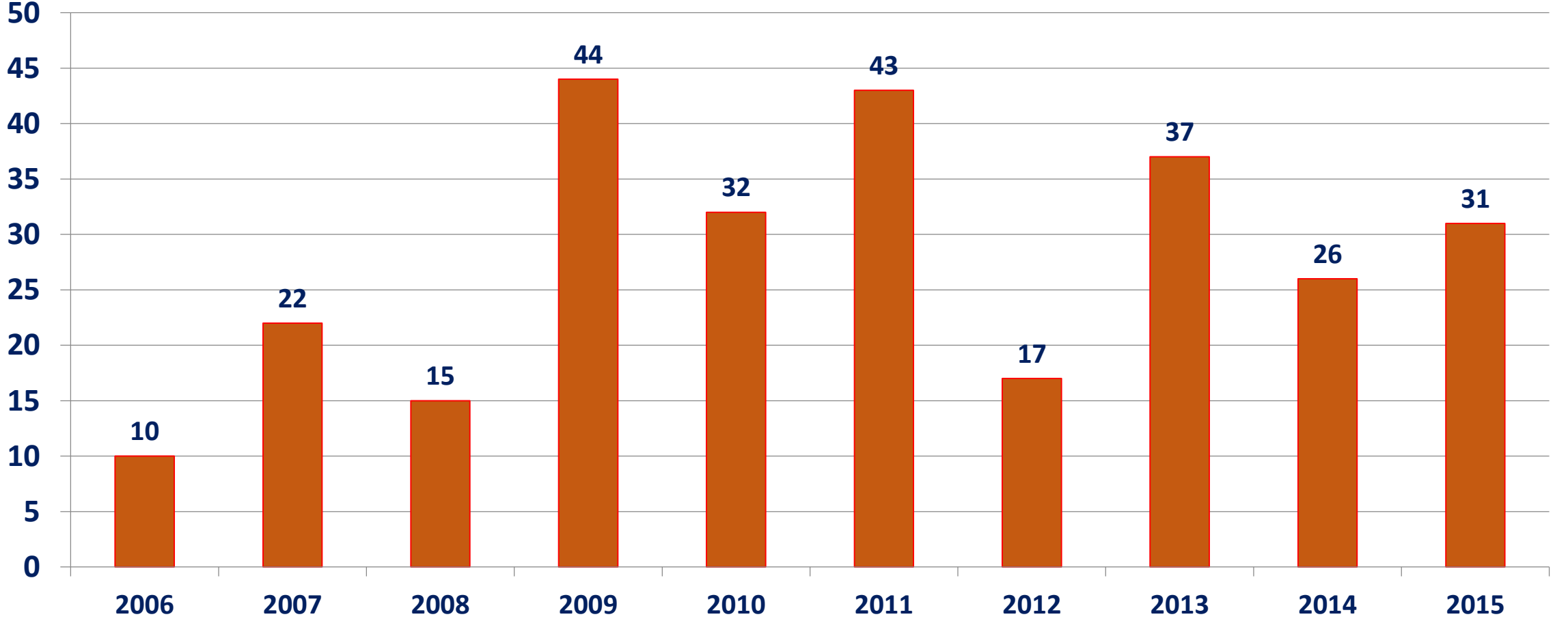
2006-2015 Cezaların Dağılımı

Tıbbi Uygulama Dışı Cezalar

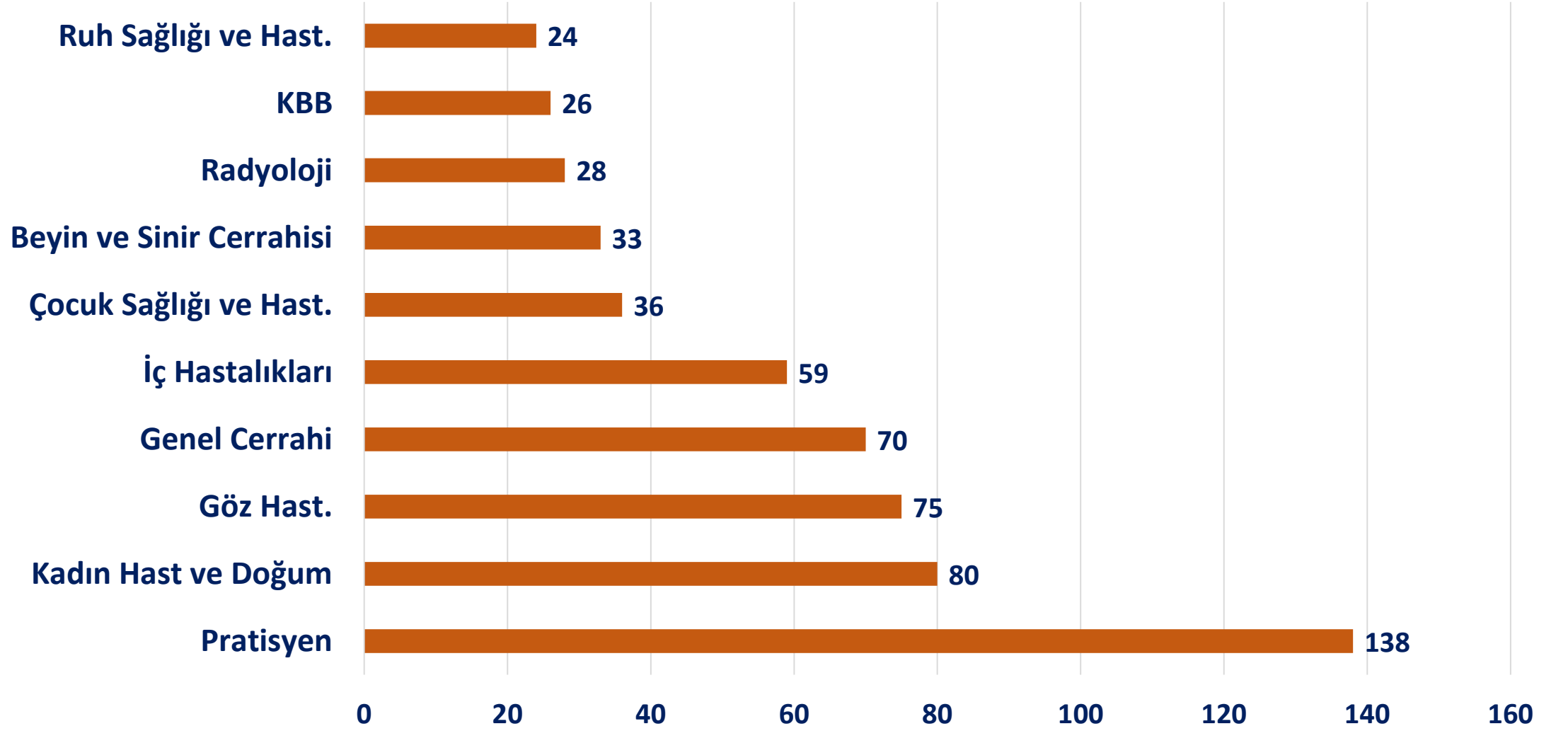

Tıbbi Uygulama Hatalarına Bağlı Cezalar

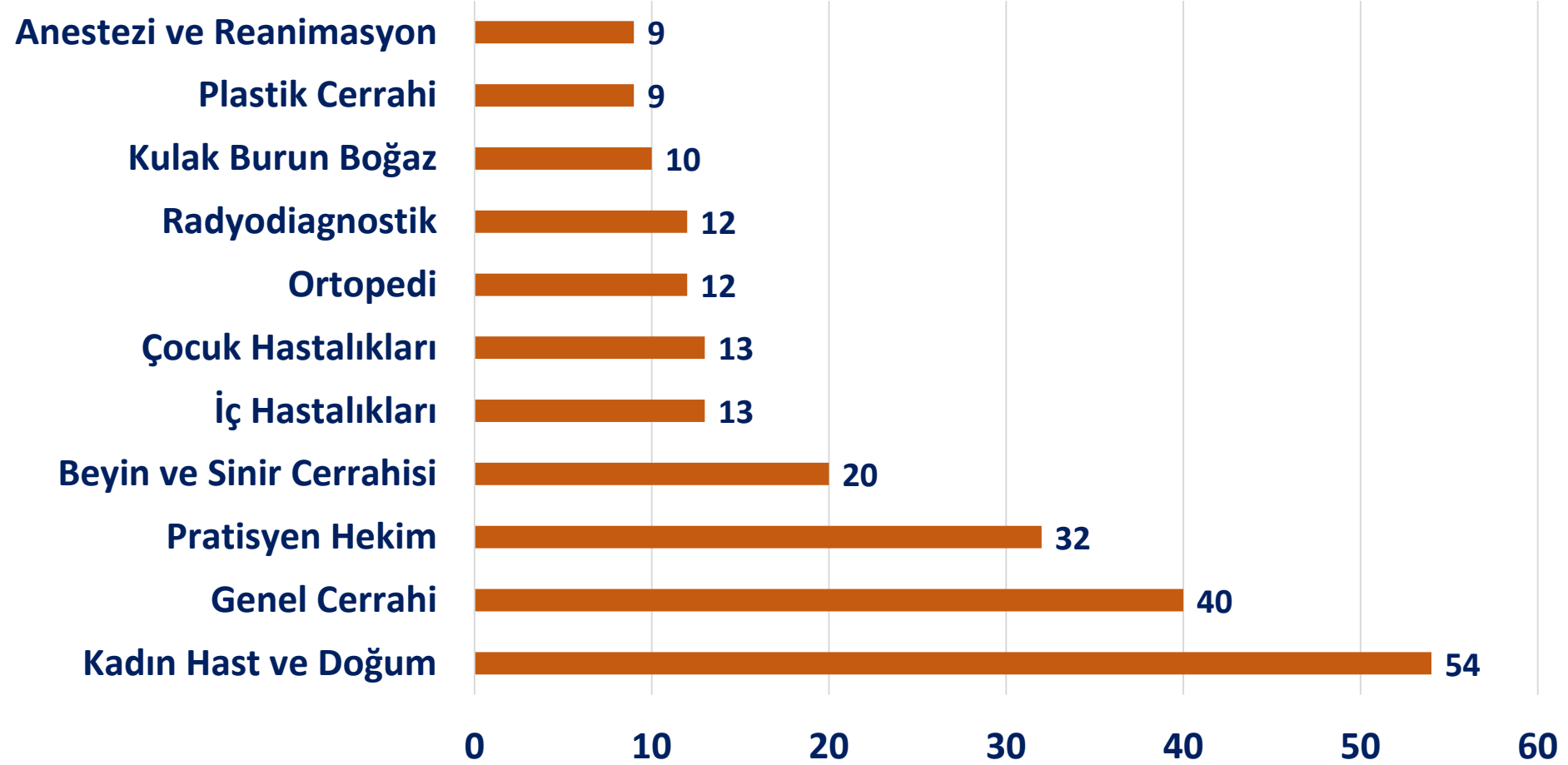

Onur Kurulu 2006-2015 Ceza Dağılımı	Toplam
Pratisyen	138
Kadın Hastalıkları ve Doğum	80
Göz Hastalıkları	75
Genel Cerrahi	70
İç Hastalıkları	59
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	36
Beyin ve Sinir Cerrahisi	33
Radyodiagnostik	28
Kulak Burun Boğaz (KBB)	26
Ortopedi ve Travmatoloji	24
Plastik ve Rekonstrüktif Cerrahi	22
Anesteziyoloji Ve Reanimasyon	21

Tüm Cezaların Uzmanlıklara Dağılımı

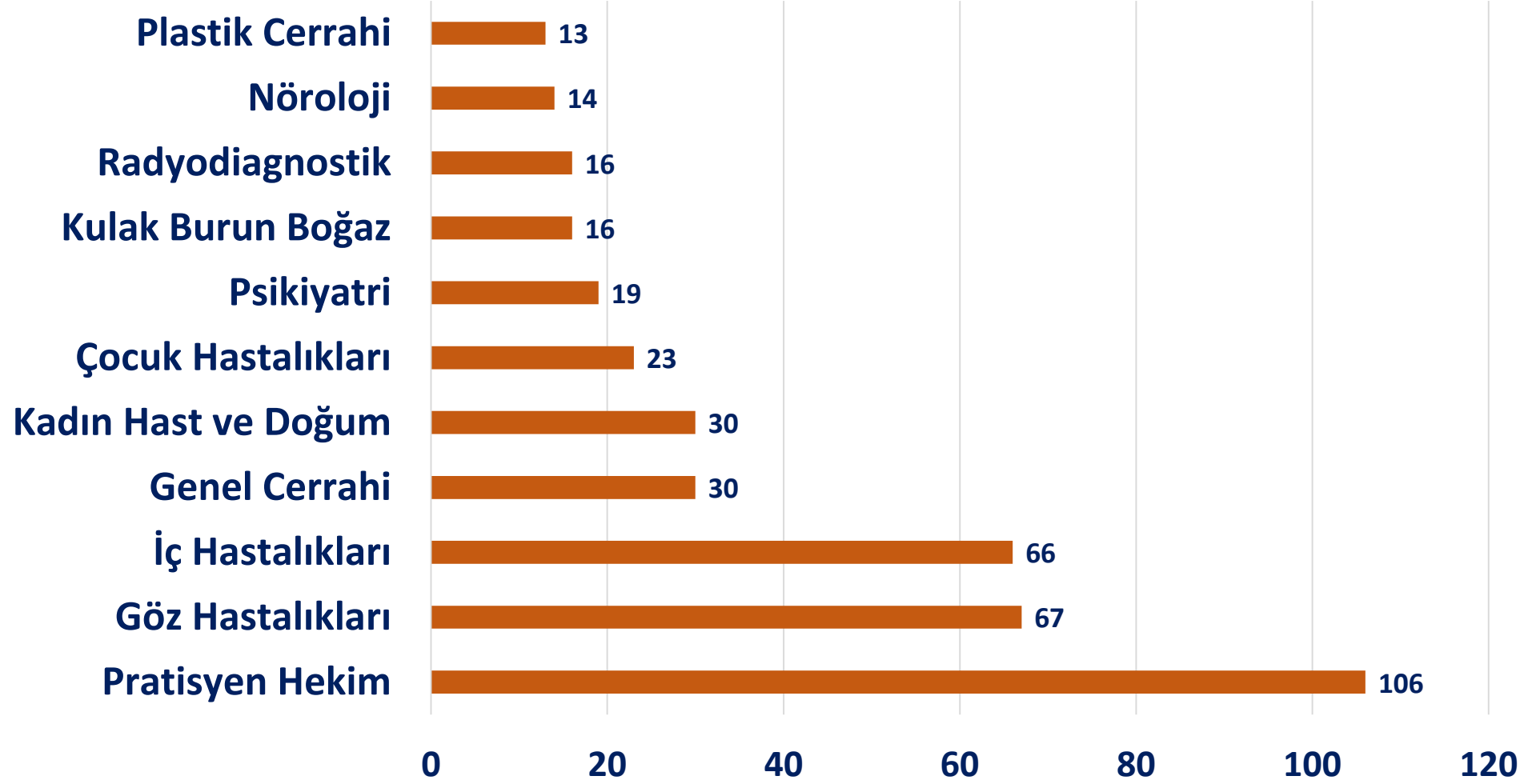

Tıbbi Uygulama Hatalarının Uzmanlıklara Dağılımı

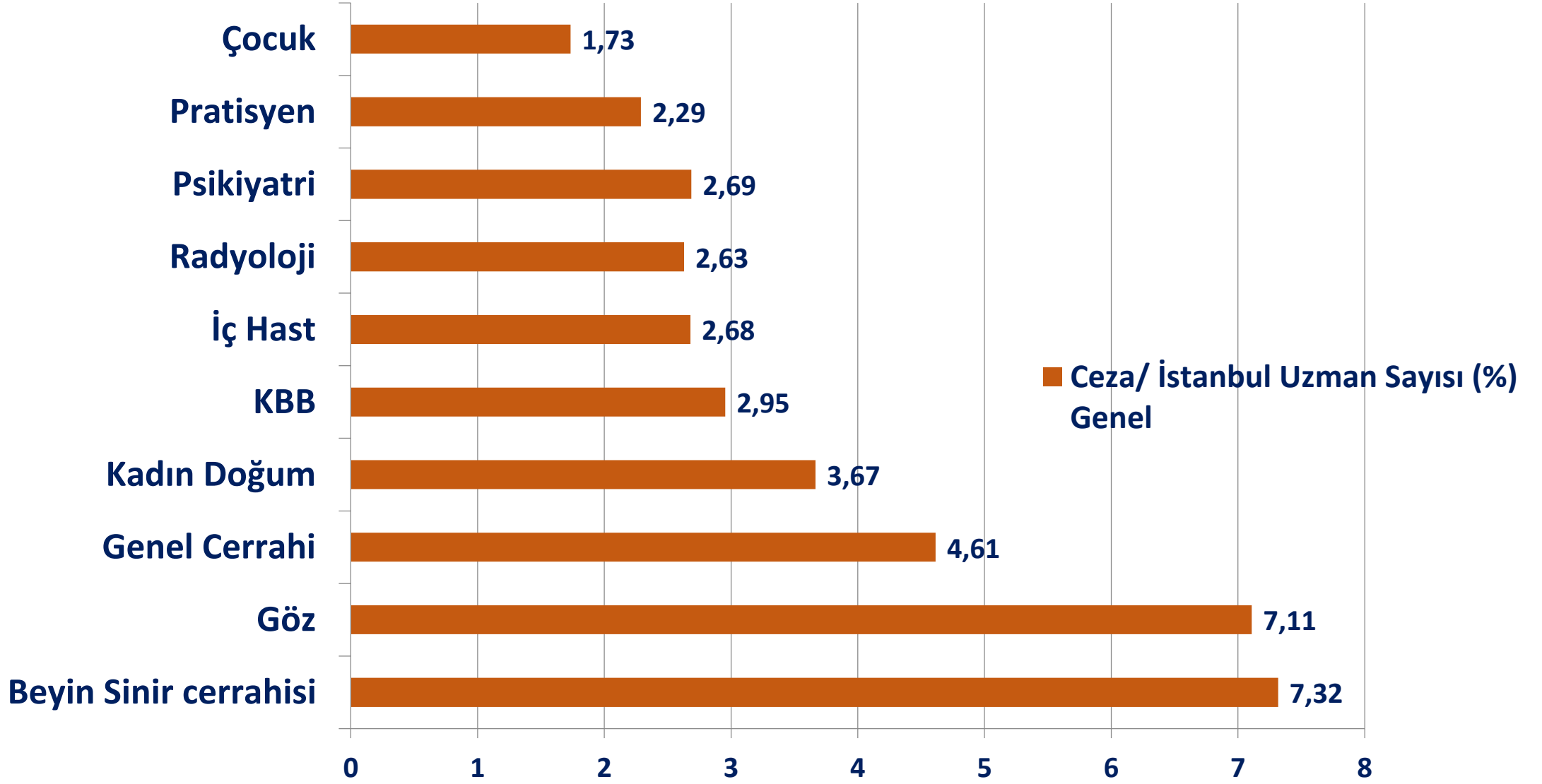

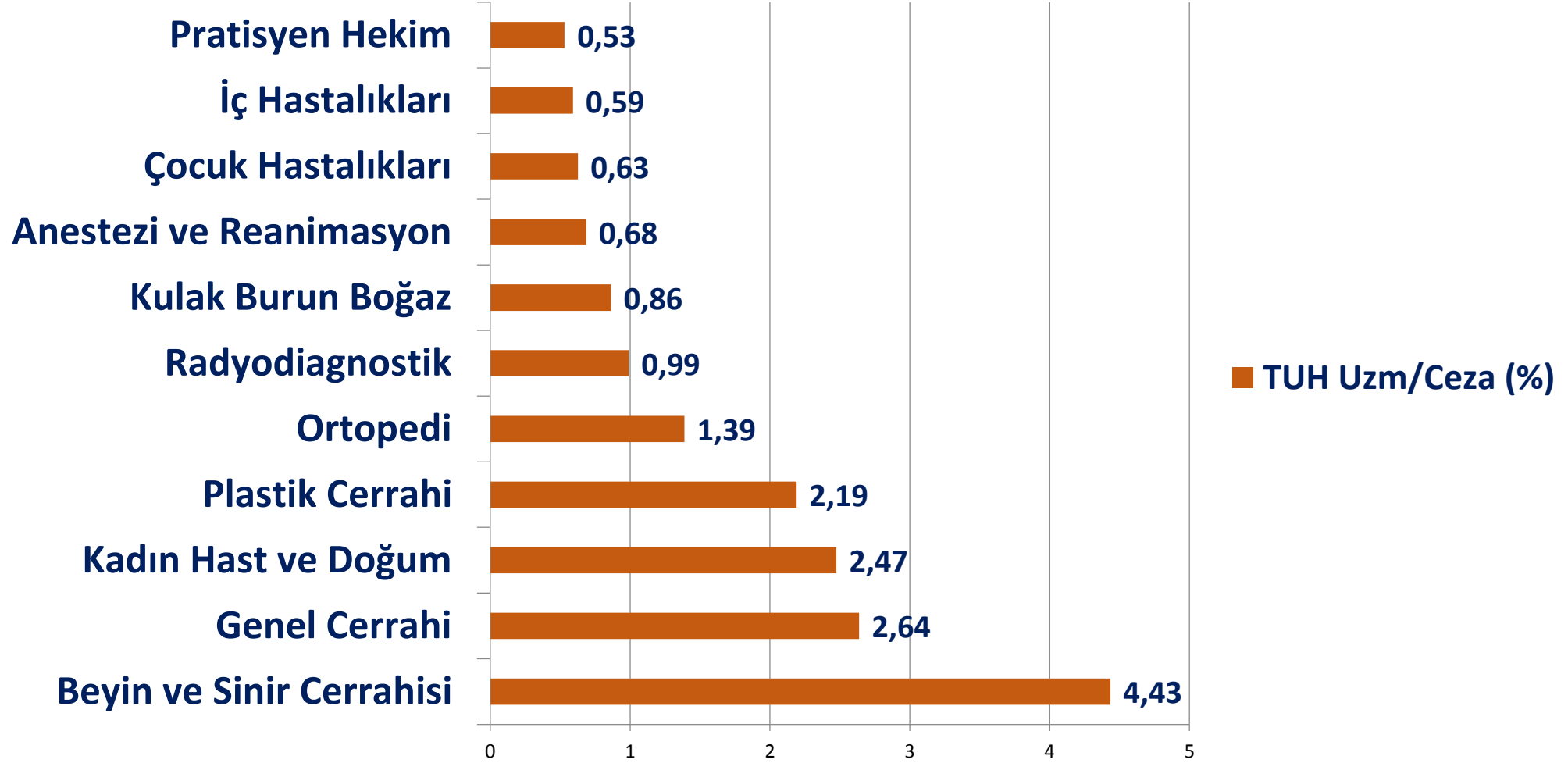
Tıbbi Uygulama Dışı Ceza Türleri

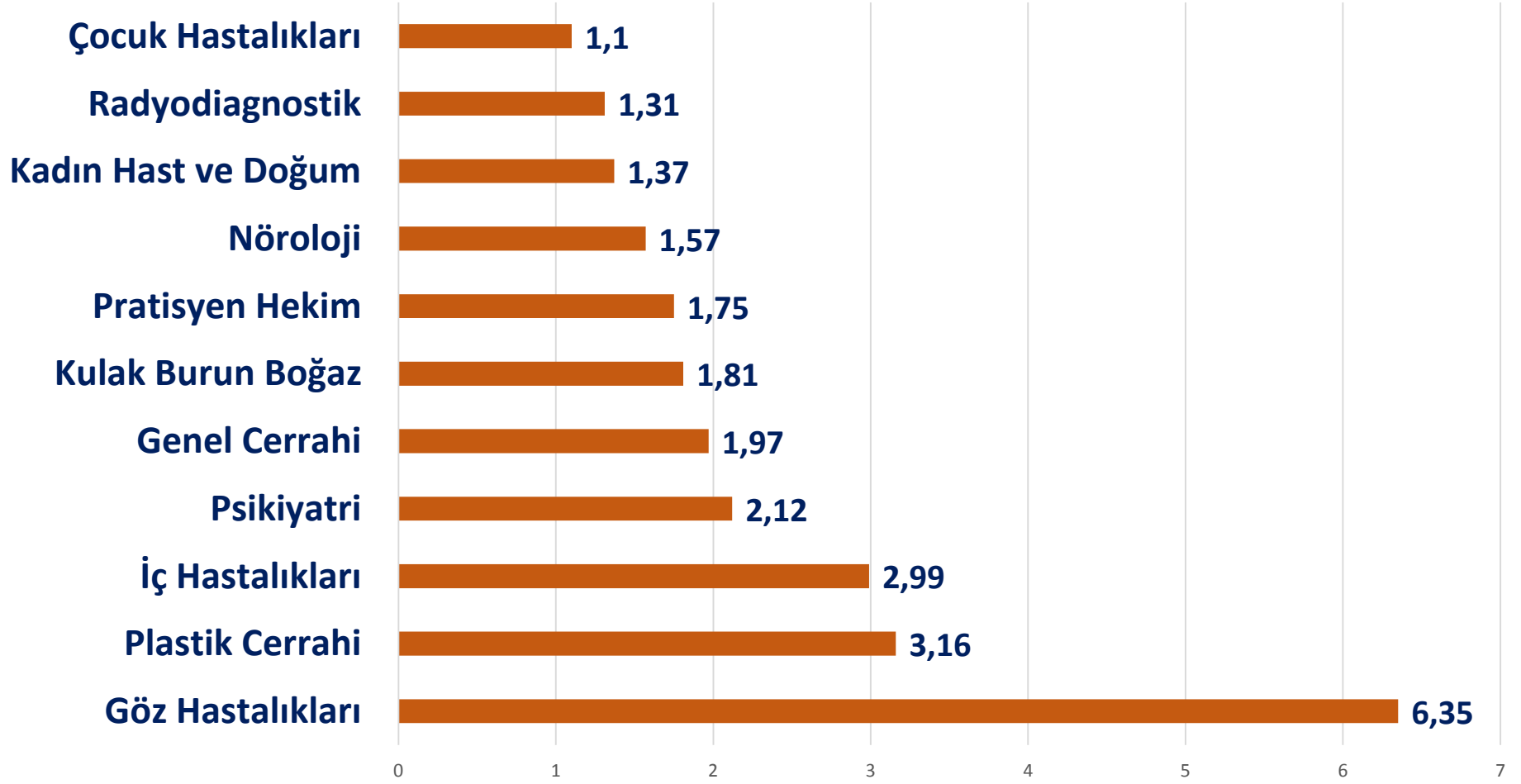
Ceza/ İstanbul Uzman Sayısı (%) Genel

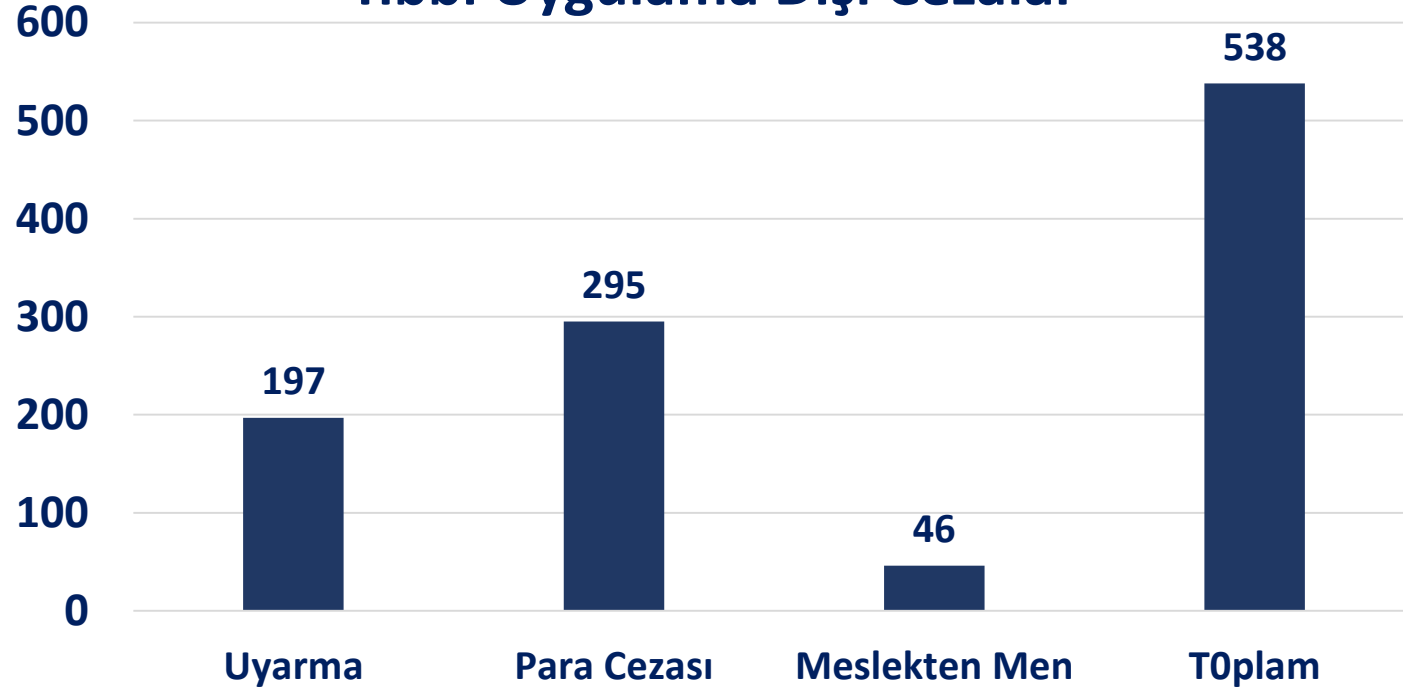
Tıbbi Uygulama Hataları Uzm/Ceza (%)

Tıbbi Uygulama Dışı Ceza/Uzman Sayısı %

Tıbbi Uygulama Dışı Cezalar

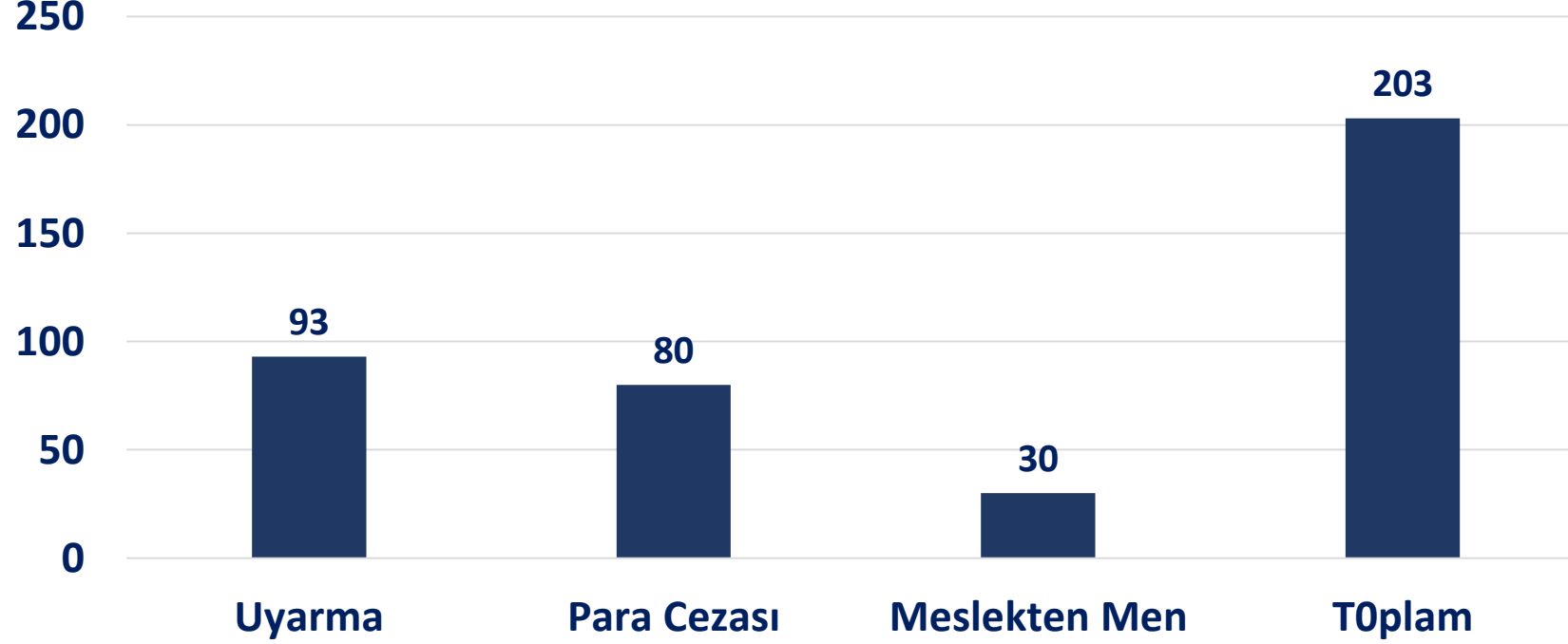

Uyarma Cezası: %37

Para Cezası: %55

Sürelî Meslekten Men: %8

Tıbbi Uygulama Hataları

Uyarma Cezası: %46

Para Cezası: %39

Sürelili Meslekten Men: % 15

Şikayet nedenleri

Anestezi ve Reanimasyon

- Bakım ve özen sorunları (yatak yarası, enfeksiyon, hijyenik koşulların kötü olması)
- Hatalı müdahale/tedavi, ihmal (yanlış yoğun bakımda tutmak, tedavide gecikme, solunum cihazından erken çıkarmak, gerekmediği halde hastayı YBÜ'ne almak, katater klavuz telinin hastanın vücudunda unutulması)
- İletişim sorunları (hasta ile ilgili bilgi vermemek, hekimin hasta yakınlarına "buraya gelen 10 kişiden 9 u ölür" demesi)
- Tanıda hatalar (YBÜ'de 22 gün tedavisi yapılan felçli hastanın belinin kırık olduğunun anlaşılması)
- Anestezi sorunları (gerekli tetkikler yapılmadan narkoz verilen hastanın solunumunun durması)

Şikayet nedenleri

Plastik ve Rekonstüktif Cerrahi

- Çeşitli estetik operasyonlar sonrası sonuçtan memnuniyetsizlik hastanın psikolojisinin bozulması
- Komplikasyonlar (burunda delinme, çökme, nefes alma güçlüğü, enfeksiyon, kanama vb)
- Tıbbi hatalar (meme ameliyatında kanserli kitle, yanlış greftleme vb)

Şikayet nedenleri

Pratisyen

- Hak sahiplerini görüp muayene etmeden reçete düzenlemek
- Tanı koymada sorunlar (kalp krizi, apandisit, kafatası kırığı, beyin kanaması vb)
- Tedavide sorunlar (kalçadan yapılan ağrı kesici iğne sonucu sinir hasarı, parmak kesisine uzmana danışmadan dikiş atmak, şikayetleri değerlendirmemek, duyu kaybı ve ameliyata yol açmak)
- Estetik uygulama sorunları (lazer epilasyonu sonucu vücudunca sivilceler ve kalıcı yanık izi oluşması)

Şikayet nedenleri

Ortopedi

- Gereksiz ameliyat (menisküs, bel fıtığı vb)
- Kırığı teşhis edememek veya olmadığı halde kırık tanısı koymak
- Kırık komplikasyonları (kemik erimesi, yanlış kaynama)
- Operasyon komplikasyonları (diz protezinin yanlış takılması, yanlış vidalama, kalça kemiği ameliyatından sonra YBÜ'nde vefat)
- Tedavide sorunlar (ameliyat edilen hastaya kan sulandırıcı ilaç verilmesinin unutulması, ilaç dozu hataları)
- Tanıda sorunlar (varis teşhisi koyulan hastanın lenf kanseri olduğu anlaşılması, yanlış tortikollis tanısı)

Şikayet nedenleri

Kulak Burun Boğaz

- Tampon unutulması
- Operasyon sorunları (tiroid, bademcik, burun vb ameliyatı sonucu kanama, hematoma, enfeksiyon, bilgi verilmeden tiroidin alınması, konuşma, nefes alma sorunları, küçük dilinin yapışması, alınan sıvının burundan gelmesi vb)
- Estetik cerrahi sorunları (burun ameliyatından sonra nefes almakta güçlük, görsel olarak rahatsız olmak, burnun delinmesi ve çökmesi)
- Tanı sorunları (9 aylık bebeğe burnunun kırık olduğunun söylenmesi)
- Tedavi sorunları (reflü için nexium yerine farklı ilaç yazılması)

Şikayet nedenleri

Kadın Hastalıkları ve Doğum

- Doğum sorunları
  - Normal doğuma veya sezaryen doğuma zorlamak, annede kaburga kemiği kırılması, makat gelişine rağmen normal doğum yaptırılması, takibini yaptığı hastanın doğumuna girmemek, plasenta unutulması, 2,60 kg olduğu söylenen bebeğin, 4 kg doğması, doğum sırasında kol sinirlerinde incinme, bebeğin köprücük kemiğinin kırılması)
- Operasyon sorunları
  - Mesane, barsak vb. organ delinmeleri, dikişlerin patlaması, rahim ağzına dikiş atılması sırasında iğnenin keseye zarar vermek, myom ameliyatında bir böbreğinin alınması
- Muayenehanede küretaj işlemi yapılması
- Doğum yapan veya ameliyat olan hastada gazlı bez unutulması

Şikayet nedenleri

Kadın Hastalıkları ve Doğum

- Tedavi sorunları

- Trombofili teşhisi ile gebelikte kullanılan ilaçların erken doğuma neden olması, İTP hastası olan kişinin doğumunu hematoloji hekimine danışmadan yapmak

- Tanıda hata

- Anne veya bebekteki doğumsal anomalilerin tanınmaması, dış gebelik teşhisinin konulamaması, iki aylık gebe olan hastaya menapoz teşhisi ile tedavi düzenlenmesi, çeşitli sorunlar var denilen bebekte sorun olmadığının anlaşılması

- Kızlık zarının yırtılması ve psikoloji bozulmasına sebep olunması

-

Şikayet Nedenleri İç Hastalıkları

- Tanıda

- Hastalıkların tanınmaması (kalp krizi, sıtma, safra koliği, diyaliz hastasının şikayetlerinin değerlendirilmemesi sonucu vefat vb),

- Tedavide sorunlar

- Kronik lenfositik lösemi hastasının kök hücre tedavisi nedeniyle vefatı, alerjisi olan hastaya test yapmadan ilaç enjeksiyonu, psikolojik denen sorunların çölyak hastalığına bağlı olduğunun anlaşılması, çeşitli tedaviler sonucu hastanın kötüleşmesi, ilaçlar yüzünden zehirlenme vb

- Uzmanlık dışı girişim

- Uygulanan tedavi sonrasında vitiligo rahatsızlığının çoğalması

- İşlem sorunları

- Endoskopi işlemi sonrasında gözünde ve yüzünde morluklar, gözbebeğinde beyazlıklar oluşması, endoskopi ve kolonoskopi sırasında rektumda delik oluşması

Şikayet nedenleri

Beyin ve sinir cerrahisi

- Bel fıtığı ameliyatı sorunları

- Başarısız sonuçlar ve ameliyat tekrarları, beyin omurilik sıvısı kaçaqları, ameliyata zorlama, gereksiz ameliyat, gerekli hazırlık yapılmadan ve arter kesilmesine bağlı vefat, operasyonu sırasında omurgada neşter ağzı kırılması, omurgada parça kalması

- Diğer ameliyat sorunları

- Meningomiyelosele nedeniyle ameliyat edilen hastada BOS sızıntısı, ameliyat tekrarı, bel açıklığı ile doğan bebeğe takılan şant bölgesinde yara ve akıntı oluşması vb

- Tanı sorunları

- Tendon kopmasını fitik olarak yorumlamak

Şikayet nedenleri Radyodiagnostik

- Tanıda hatalar

- Gebelik takiplerinde "bebeğin sağ böbreğinin olmadığını" teşhis edememek, bebek boyunu yanlış hesaplamak vb

- Tanıda gecikmeye yol açmak

- Akciğer tümörünün teşhis edilememesi, tetkiklerden sonra bir şeyi olmadığı söylenen hastanın 3. Evre rektum CA olduğunun anlaşılması

- Yanlış Raporlama

- MR raporunun yanlış yazılması nedeniyle gereksiz ameliyata neden olmak, MR sonucunda böbreklerinde taş olmadığı yazan hastanın CD sinde taş olduğunun anlaşılması,

- Diğer

- Renkli Doppler çekimi yaptırmak isteyen hastanın cihazın renkli Doppler olmadığını anlaması

Şikayet nedenleri

Çocuk

- Tanı ve bilgilendirme sorunları

- Hastaya boğmaca teşhisini konulamaması, kanlı ishal şikayeti ile gittikleri hastaneden eve gönderilen hastanın, şikayetleri artınca yoğun bakıma alınması vefat etmesi, rota virüsü olduğu söylenen hastanın rota virüsü olmadığına anlaşılması, taburcu olduktan sonra fenalaşan hastada rota virüsü saptanması, virüsün hekim tarafından bulaştırıldığı iddiası, ROP hastalığı olan ve aileye bilgi verilmeyen bebek hastanın tedavisinin gecikmesi nedeniyle evrenin ilerlemesi, kör olma riskinin oluşması

- Tedavi sorunları

- Boğaz enfeksiyonu teşhisiyle tedavi başlanan hastanın ateşinin düşmemesi, vefat etmesi, seftriakson'un alerjisi yapması

- Yeni doğan sorunları

- Mekonyum aspirasyonu uyarısına rağmen hastanın bir gün bekletilmesi ve bebeğin hayati tehlike içinde olması, bebeğin "irislerinin" olmadığını teşhis edememek, iyileşmeden taburcu edilmesi, zatürre teşhisi koyamayarak hastanın YBÜ'ne yatışına neden olmak, yeni doğan hastanın taburculuğunda "karaciğer enfeksiyonunu teşhis edememek"

Şikayet Nedenleri

Genel Cerrahi

- Yanlış tanı

- Hastaya kırık teşhisi koyulması, kırık olmadığına anlaşılması, fibrokist olduğu söylenen hastanın 3. Evre göğüs kanseri olduğu anlaşılması, yanlış apandisit tanısı, endoskopi ve kolonoskopi sonucu kanser olduğu söylenen hastanın ülser olduğunun anlaşılması, kasıktaki lenf bezindeki şişliği operasyonla boşaltılan hastanın 4. Evre kanser olduğunun anlaşılması, bacadaki tümörün tetkik yapılmadan ameliyat edilmesi, patoloji sonucunda "anaplastic maling tümör» teşhisinin hasta ve yakınlarına bildirilmemesi vb

- Yanlış tedavi

- Ayağında enfeksiyon olduğu söylenen hastaya tedavi sonrası yapılan kontrolde kalp ve damar cerrahına başvurunun denilmesi, safra kesesinde taş olduğu için acil ameliyat önerilen hastanın, böbreklerinde kum olduğunun **anlaşılması**

Şikayet Nedenleri

Genel Cerrahi

- Operasyon sorunları

- Kanama, enfeksiyon, mide küçültme ameliyatlarında delinme sorunları, sürrenal operasyonunda kas zedelenmesine neden olmak,
- Tiroid ameliyatı sonucunda ses tellerinin zarar görmesi, safra kesesi ameliyatı olan hastanın safra kesesi taşlarının alınmadığının fark edilmesi, hemoroid ameliyatında çift taraflı kasların kesilmesi, yanlış taraf ve organ alınması, apandisit operasyonu sırasında çikolata kistlerinin de alınması

- Ameliyatta gazlı bez unutulması

Şikayet Nedenleri

Göz

- Tıbbi uygulama sorunları

- Katarakt ameliyatı sonucu sol gözünü kaybetmesi, sağ gözünü de yitirmemesi için tekrar ameliyat edilmesi, prematüre doğan görmeyen bebeğin tedavisine erken başlanmaması gözlük numarasını yanlış reçete etmek, gözündeki şişlik için alerji teşhisi koyularak tedavi uygulanan hastanın böbrek ve tiroid sorunu olduğu anlaşılması, ameliyat esnasında gözün delinmesi, göz kaymasını teşhis edememek vb
- Göz tansiyonu tanısıyla tedavi edilen hastanın farklı sağlık kuruluşunda göz tansiyonu olmadığına anlaşılması, temporal arterit hastalığı olan hastaya gereksiz ameliyat yapılması vb

- Tıbbi uygulama dışı sorunlar

- Cami önü vb yerlerden hastane çalışanları tarafından servislerle alınarak hastaneye götürülen şahısların bilgi verilmeden, ikna edilerek ameliyat edilmesi, hasta taşımacılığı yaparak hasta toplanması, katarakt teşhisiyle acilen ameliyat önerilmesi

Sonuç

- Hekimlerle ilgili şikayet başvuruları son on yılda dört kat artmış
- 2006 yılında, şikayet edilen hekim/toplam hekim oranı % 2,08
- 2015 yılında, şikayet edilen hekim/toplam hekim oranı %5,41
- Onur kuruluna sevk edilen ciddi şikayet sayısında büyük artış yok
- SABİM, BİMER, CİMER'in sağlık sorunlarının çözümünde işe yaradığı söylenemez
- Tersî söylenebilir, hekimlerde motivasyon kaybı vb
- Tıbbî uygulama hatalarının derinlemesine analizi ile nedenleri ve oluşum mekanizmaları ortaya konarak çözüm önerileri getirilmeli